

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

August 2025

Rigsrevisionens notat om
beretning om

borgerforløb fra psykiatrien til sociale botilbud

Opfølgning i sagen om borgerforløb fra psykiatrien til sociale botilbud (beretning nr. 17/2022)

13. juni 2025

RN C110/25

I. Baggrund og konklusion

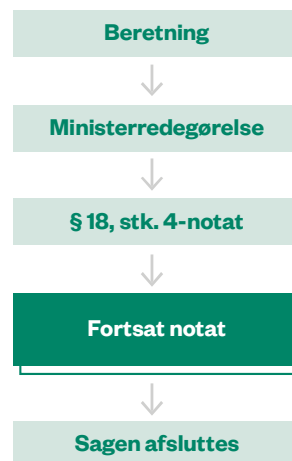
1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om borgerforløb fra psykiatrien til sociale botilbud, som blev indledt med en beretning i 2023. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Social- og Boligministeriets, Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i et notat til Statsrevisorerne af 21. november 2023.

2. Beretningen handlede om forløbet for borgere med indlæggelse i psykiatrien, som har eller efterfølgende skal have et ophold på et socialt botilbud.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de og fandt det meget utilfredsstillende, at det daværende Social-, Bolig- og Ældreministeriet (nu Social- og Boligministeriet), regionerne og kommunerne ikke havde sikret, at borgere med indlæggelser i psykiatrien og efterfølgende ophold i sociale botilbud modtog det lovpligtige sammenhængende forløb i forbindelse med deres udskrivning. Statsrevisorerne pegede særligt på, at regionerne ikke havde overholdt psykiatrilovens krav om, at borgere skal udskrives fra indlæggelse med en udskrivningsaftale. Når regionerne og kommunerne ikke i tilstrækkeligt omfang koordinerer deres indsatser, er der risiko for, at situationen for borgere med psykiske lidelser og sociale behov forværres.

Regionerne er ifølge psykiatrilovens § 13 a-b ansvarlige for at udarbejde en udskrivningsaftale for enhver psykiatrisk patient, som enten modtager et tilbud efter servicelovens afsnit V, eller som lægen har vurderet ikke selv vil søge den behandling eller de sociale tilbud, der er nødvendige set i lyset af vedkommendes helbred. Det gælder fx borgere, der har ophold på herberger, og borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har længerevarende ophold på botilbud.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Udskrivningsaftale

En udskrivningsaftale er en aftale mellem patienten og den psykiatriske afdeling samt andre relevante myndigheder, praktiserende læger mv. om de behandlingsmæssige og sociale tilbud til patienten efter udskrivning. I de tilfælde, hvor patienten ikke vil medvirke, udarbejdes der i stedet en koordinationsplan med samme indhold og med de samme involverede parter.

Når vi i dette notat skriver om udskrivningsaftaler, omfatter det også koordinationsplaner.

Konklusion

Rigsrevisionen konstaterer, at alle regioner har taget forskellige initiativer, der skal sikre, at der udarbejdes flere udskrivningsaftaler. Rigsrevisionen kan samtidig konstatere, at der har været en positiv udvikling i antallet af udskrivningsaftaler i alle regioner.

Rigsrevisionen konstaterer ligeledes, at Social- og Boligministeriet har iværksat og implementeret en række initiativer, der skal sikre, at tilbudsportalen lever op til formålet om at give kommunerne sammenlignelige og gennemskuelige oplysninger.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at sagen kan afsluttes.

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Regionernes arbejde med at sikre, at der udarbejdes de lovpligtige udskrivningsaftaler for borgere, som udskrives fra psykiatrien.	Behandles og afsluttes i dette notat.
2. Social- og Boligministeriets indsats for at implementere de initiativer, der skal sikre, at Tilbudsportalen lever op til formålet om at give kommunerne sammenlignelige og gennemskuelige oplysninger.	Behandles og afsluttes i dette notat.

III. Social- og Boligministeriets, Indenrigs- og Sundhedsministeriets samt regionernes initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende Social- og Boligministeriets, Indenrigs- og Sundhedsministeriets samt regionernes initiativer i forhold til opfølgningspunkterne. Det er regionerne, der har ansvaret for udskrivningsaftalerne, men vi følger også op i forhold til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, fordi ministeren i sin redegørelse til beretningen oplyste, at ministeriet ville opføre brugen af udskrivningsaftaler.

6. Opfølgningen er baseret på gennemgang af materiale indhentet fra de to ministerier og regionerne.

Regionernes arbejde med at sikre, at de lovpligtige udskrivningsaftaler udarbejdes

Rigsrevisionens opfølgning viser, at alle regioner har taget forskellige initiativer, der skal sikre, at der udarbejdes flere udskrivningsaftaler. Ledelserne i alle regioner følger desuden med i udarbejdelsen af udskrivningsaftaler.

Rigsrevisionen kan i forlængelse heraf konstatere, at der har været en positiv udvikling i antallet af udskrivningsaftaler i alle regioner.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

7. Statsrevisorerne bemærkede, at regionerne i 73 % af de 4.483 undersøgte sager ikke overholdt psykiatrilovens krav om, at borgere skal udskrives fra indlæggelse med en udskrivningsaftale.

8. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at alle fem regioner fandt, at kritikken var berettiget, og at de tog den til efterretning.

Regionerne tilkendegav, at de i forvejen havde en opmærksomhed på at udarbejde udskrivningsaftaler generelt, og at de ville fortsætte med at holde og øge fokus på antallet af udskrivningsaftaler og på kvaliteten af indholdet i aftalerne. Flere regioner fremhævede også, at de ville iværksætte konkrete initiativer, som skulle medvirke til at forbedre indsatsen. Blandt initiativerne var undervisning i lovgivningens krav, elektroniske påmindelser og tættere ledelsesmæssig opfølgning.

Endelig oplyste indenrigs- og sundhedsministeren, at ministeriet ville få udarbejdet en opgørelse over antallet af udskrivningsaftaler for en årrække ved udgangen af 2024.

9. Vores opfølgning viser, at ledelserne i alle regioner følger med i udarbejdelsen af udskrivningsaftaler. Desuden har alle regioner taget forskellige initiativer, der skal sikre, at der udarbejdes udskrivningsaftaler.

Region Hovedstaden har fx afholdt undervisningsforløb, oprettet automatiske påmindelser i de elektroniske patientjournaler og styrket samarbejdet med kommunerne gennem udgående teams mv. Region Midtjylland har ansat flere socialrådgivere, og Region Nordjylland har udarbejdet nye retningslinjer for udarbejdelse af udskrivningsaftaler. Region Syddanmark har indført en økonomisk incitamentsmodel, som skal fremme udarbejdelsen af udskrivningsaftaler. Region Sjælland har arbejdet på at styrke deres dataopfølgning yderligere, så udskrivningsaftaler bliver ét af flere målepunkter, der kontinuerligt overvåges.

10. Vores opfølgning viser, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i november 2024 fik udarbejdet en opgørelse over antallet af udskrivningsaftaler i perioden 2017-2024.

Opgørelsen, der er vist i tabel 1, er baseret på tilsvarende opgørelser fra regionerne og viser, at der er sket en stigning i antallet af udskrivningsaftaler i alle regioner, siden Rigsrevisionen undersøgte området i 2022.

Tabel 1
Antal udskrivningsaftaler i perioden 2022-2024

Regioner	2022	2023	2024
Region Nordjylland	997	1.396	1.750
Region Midtjylland	2.624	3.038	2.925
Region Syddanmark	2.400	3.530	4.350
Region Hovedstaden	1.376	2.932	4.609
Region Sjælland	653	1.010	1.053

Kilde: Regionernes opgørelser over antallet af udskrivningsaftaler.

Det er ikke muligt på baggrund af regionernes egne data at opgøre, hvor stor en del af udskrivningsaftalerne, der er lovpligtige. Dette ville kræve en gennemgang af patientjournaler, hvilket var den tilgang, der blev anvendt i beretningen. Vi har derfor taget udgangspunkt i alle udskrivningsaftaler, idet vi lægger til grund, at regionernes incitament til at udarbejde handleplaner er størst, der hvor der er lovkrav herom.

Regionernes opgørelser over antallet af udskrivningsaftaler viser en markant stigning i det samlede antal udskrivningsaftaler.

Mest markant er stigningen i antallet af udskrivningsaftaler i Region Hovedstaden, Region Nordjylland og Region Syddanmark. Opgørelser fra beretningen viser, at Region Hovedstaden udarbejdede 47 lovpligtige udskrivningsaftaler i perioden 3. kvartal 2019 - 4. kvartal 2021. Til sammenligning har Region Hovedstaden udarbejdet i alt 4.609 udskrivningsaftaler i 2024.

Region Nordjylland og Region Syddanmark udarbejdede i perioden 3. kvartal 2019 - 4. kvartal 2021 henholdsvis 308 og 256 lovpligtige udskrivningsaftaler. I 2024 udarbejdede regionerne henholdsvis 1.750 og 4.350 udskrivningsaftaler i alt.

Region Midtjylland udarbejdede 563 lovpligtige udskrivningsaftaler i perioden 3. kvartal 2019 - 4. kvartal 2021. Til sammenligning har Region Midtjylland udarbejdet i alt 2.925 udskrivningsaftaler i 2024.

Antallet af udskrivningsaftaler er lavest i Region Sjælland. Region Sjælland har oplyst, at de mener, at ca. 1.000 årlige udskrivningsaftaler godt kan være dækkende i forhold til behovet. Rigsrevisionen tager dette til efterretning.

Social- og Boligministeriets indsats for at forbedre Tilbudsportalen

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Social- og Boligministeriet har udarbejdet nyt vejledningsmateriale og iværksat en række tekniske forbedringer af Tilbudsportalen.

Social- og Boligministeriet har gennemført tre ud af fire planlagte stikprøvekontroller af Tilbudsportalen i 2024. Ministeriet har oplyst, at de er i gang med at afdække mulighederne for at omlægge stikprøvekontrollerne til en mere systematisk og datadrevet kontrol. Omlægningen forventes implementeret i 2026. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

11. Statsrevisorerne bemærkede, at Social- og Boligministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde sikret, at Tilbudsportalen lever op til formålet om at give kommunerne sammenlignelige og gennemskuelige oplysninger, når de skal finde egnede pladser på botilbud.

12. Social- og boligministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Social- og Boligministeriet havde igangsat indsatser, der imødekom flere af de centrale udfordringer på Tilbudsportalen. Der var tale om både tekniske løsninger på Tilbudsportalen og nyt vejledningsmateriale til brugerne af portalen.

Desuden oplyste social- og boligministeren, at der løbende blev arbejdet på at forbedre datakvaliteten på Tilbudsportalen. Ministeren oplyste, at Social- og Boligstyrelsen ville fordoble antallet af stikprøvekontroller, så der fra og med 2023 ville blive gennemført fire årlige stikprøvekontroller.

Endelig ville Social- og Boligministeriet indskærpe over for tilbud og tilsynsførende myndigheder, at de efter reglerne har en forpligtelse til at sikre retvisende oplysninger på Tilbudsportalen, herunder et ansvar for løbende at ajourføre oplysningerne.

13. Vores opfølgning viser, at Social- og Boligministeriet har gennemført en række tiltag for at forbedre datakvaliteten på Tilbudsportalen.

Social- og Boligministeriet har opdateret vejledningsmaterialet til Tilbudsportalen i slutningen af 2023. Ministeriet oplyser, at det opdaterede vejledningsmateriale har til formål at præcisere og uddybe indberetningskravene, så oplysninger på Tilbudsportalen bliver mere sammenlignelige.

Tilbudsportalen

Tilbudsportalen blev oprettet i forbindelse med strukturreformen i 2007. Portalen skal styrke kommunernes grundlag for at vælge tilbud til borgerne og bl.a. bidrage til at skabe en generel åbenhed og gennemsækelighed i de tilbud, der er registreret i portalen.

Social- og Boligministeriet oplyser desuden, at ministeriet har iværksat en række nye tekniske forbedringer af Tilbudsportalen. Bl.a. opdateres adresserne på botilbud automatisk. Erhvervsstyrelsen, der har ansvaret for den tekniske drift af Tilbudsportalen, oplyser, at der i forlængelse heraf er sket et fald i antallet af fejl og kritiske hændelser. Endelig oplyser Social- og Boligministeriet, at der er afsat 14 mio. kr. til videre udvikling af Tilbudsportalen i aftalen om reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet for 2025-2028.

Endelig har Social- og Boligministeriet den 24. juni 2024 sendt en orienteringsskrivelse til tilbud og tilsynsførende myndigheder. I skrivelsen indskærper ministeriet, at myndighederne har en forpligtelse til at sikre retvisende oplysninger på Tilbudsportalen.

14. Vores opfølgning viser, at Social- og Boligstyrelsen igangsatte fire stikprøvekontroller af Tilbudsportalen i 2024, hvoraf tre blev gennemført 2024 (den ene er afsluttet i januar 2025). Social- og Boligstyrelsen oplyser, at det ikke var muligt at gennemføre den fjerde stikprøvekontrol. Det skyldes ifølge Social- og Boligstyrelsen en teknisk fejl i det dataudtræk, som skulle udgøre grundlaget for stikprøven.

Social- og Boligministeriet har oplyst, at Social- og Boligstyrelsen i stedet for et fast antal årlige stikprøvekontroller ønsker en mere systematisk og datadrevet model. Styrelsen er ved at undersøge mulighederne herfor. En sådan model skal sikre en mere omfattende og kontinuerlig kontrol og samtidig reducere den administrative byrde. Omlægningen forventes implementeret i 2026. Indtil da vil ministeriet sikre, at der årligt gennemføres stikprøvekontroller.

15. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

16. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Stats- revisorernes mødebehandling og minister- redegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs- spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Borgerforløb fra psykiatrien til sociale tilbud (nr. 17/2022) 01-06-2023 Minister- redegørelse: Social- og bolig- ministeren: 02-10-2023 Indenrigs- og sund- hedsministeren: 23-10-2023 Udtalelser fra regionerne: Flere udtalelser	Finansudvalget: 08-06-2023 Socialudvalget: 08-06-2023	Socialudvalget: 26-10-2023	Social- og bolig- ministeren: 15-01-2024 (129) 15-01-2024 (130) 15-01-2024 (131) 15-01-2024 (132) 15-01-2024 (133) Indenrigs- og sund- hedsministeren: 16-01-2024 (229) 16-01-2024 (233)	Socialudvalget: 11-01-2024		